

Eugen SIMION

Cultura gastronomică și literatura de ceremonial - de la stolnicul Cantacuzino la C. Negruzzi și M. Kogălniceanu (II)

Abstract

Ce mănâncă românii și ce loc ocupă, în genere, gastronomia în spațiul lor de existență? O primă observație pe care ești nevoit s-o faci este că inteligenția românească n-a avut și nu manifestă nici azi, când românii circulă mai mult prin lume, un interes special pentru gastronomie, ca dimensiune importantă în cultura lor. Doar scriitorii – și nici aceștia în număr prea mare – arată o oarecare sensibilitate pentru ceea ce se cheamă discursul gurmand. Altfel zis: introduc bucătăria în codul de existență a personajului, încearcă și, în câteva cazuri, reușesc să definească tipologia prin rafinamentul său, dimpotrivă, inapetența lui pentru știința de a găti și arta de a gusta. Caragiale și, după el, Sadoveanu sunt numele care vin numaidecât în minte. Aceștia au introdus, într-un chip mai hotărât, pranzul, cheful, masa de seară, banchetul, în fine, ceremoniile culinare însoțite de desfătările bahice în literatură, ca momente determinante în viața unui individ sau a unui grup social. Gastronomia poate defini spiritul unei epoci și psihologia unei clase sociale, așa cum se poate vedea în scrierea stolnicului Cantacuzino, a lui M. Kogălniceanu și Costache Negruzzi.

Cuvinte-cheie: gastronomia și existența, discursul gurmand, bucătăria și codul de existență a personajului, psihologia unei clase sociale, scrieri gastronomice

What is eating the Romanian people and what is the place of the gastronomy in their existentia space? A first observation that you are forced to do is that the Romanian intelligentsia did not have and did not manifest neither today, when the Romanian is travelling much more in the world, a really interest for gastronomy, as important dimension of their culture. Only the writers – neither these in a big number – show a certain sensibility for what is called the greedy discourse. Saying it in other terms, they introduce the kitchen in the existential code of the character, they are trying in some cases and succeed to define the tipology through the refinement or, on the contrary, the inappetency for the science of cooking and the art of tasting. Caragiale and, after him, Sadoveanu are the names wich come immediately into mind. These ones introduced, in a more decided manner, the lunch, the carousal, the dinner, the banquet, finally, the culinary ceremonies, accompanied by bacchic delights into literature, as crucial moments in the life of an individual or a social group. The gastronomy can define the spirit of a time and the psychology of a social class, as we may observe in Cantacuzino's, M. Kogălniceanu's and Costache Negruzzi's writings.

Keywords: the gastronomy and the existence, the greedy discourse, the kitchen and the existential code of the character, the psychology of a social class, gastronomic writings

Valentin COȘEREANU

Eminescu și dualismul austro-ungar; realități istorice, viziuni publicistice

Abstract

Prin multitudinea temelor abordate, funcție de interesul național, dar și de evenimentele care se derulau, Eminescu rămâne „înhamat” la negustoria fără foloase a publicisticii, punând bazele gazetăriei noastre moderne, impunând-o rangului profesionalist. El nu cedează spiritului de rutină și de convenționalism, ridicând pagina tipărită la înălțimea unor probleme de conștiință, păstrând nealterată vechea funcție sacerdotală a cuvântului scris (Al. Oprea). Dualismul austro-ungar – așa cum se manifestă în toate provinciile românești – este, în esență, nu numai starea de fapt a acestei manifestări – pe care articolul o reliefează –, ci include viziunile geniului asupra aspectelor dezbătute.

Cuvinte-cheie: Eminescu, dualismul austro-ungar, Transilvania, Bucovina habsburgică

Through the many topics treated, as required by the national interest and also by the events that were running, Eminescu remained "hitched" to the publishing merchandise without any benefit, creating our modern journalism, imposing it to the professional rank. He does not give up in front of the spirit of routine and conventionalism, raising the printed page at the level of conscience matter, keeping unaltered the old sacred function of the written word (Al. Oprea). The Austro-Hungarian dualism - as manifested in all Romanian provinces - is, in its depth, not only the real fact of this event - outlined by the paper - but includes the visions of genius on the discussed issues.

Keywords: Eminescu, Austro-Hungarian dualism, Transylvania, Habsburg Bukovina

Mihaela MOCANU

Ipostaze ale jurnalistului în publicistica eminesciană

Abstract

Studiul de față propune o abordare semiotică a publicisticii politice eminesciene, convingși fiind că orizontul integrator al semioticii, prin dialogul deschis între discipline precum lingvistică, sintaxă, semantică, pragmatică, favorizează o mai bună cunoaștere a structurii și funcționalității discursului jurnalistic eminescian. Astfel, utilizând modelul hexadic de analiză situațională, propus în 1989 de Olivier Clouzot și dezvoltat în spațiul românesc de Petru Ioan, urmărim identificarea și descrierea ipostazelor jurnalistului în publicistica eminesciană și a impactului pe care îl exercită acestea asupra celorlalte variabile ale situației de comunicare: direcții tematice, mijloace de semnificare, micro și macrocontext, finalități și orizonturi ale receptării. Cuvinte-cheie: Eminescu, publicistică, semioză, analiză situațională

This study proposes a semiotic approach of Eminescu's political publicistic, being convinced that the integrator horizon of semiotic, through open dialogue between disciplines such as linguistics, syntax, semantics, pragmatics, foster a better understanding of the structure and the functionality of Eminescu's journalistic discourse. Thus, using the hexadic model of situational analysis, proposed by Olivier Clouzot in 1989 and developed in Romania by Petru Ioan, we want to identify and describe the hypostasis of journalist in Eminescu's publicistic and the impact they exert on other variables of situational communication: thematic directions, resources of signification, micro and macrocontext, purposes and horizons of reception.

Keywords: Eminescu, publicistic, semiosis, situational analysis

Antonio PATRAȘ

Veronica sau Mite?

Considerații privind imaginarul erotic eminescian

Abstract

Studiul de față, intitulat Veronica sau Mite? Considerații privind imaginarul erotic eminescian, surprinde relația dintre erotism și creativitate în câteva ipostaze specifice, tratate epic de E. Lovinescu în romanele sale din ciclul eminescian. Veronica este femeia plină de viață, naturală, care nu înțelege iubirea decât ca pe o formă de posesiune fizică, în vreme ce Mite e un tip feminin intelectualizat, care predispune la idealizare. Bazându-se pe o serie de documente, dar și pe textele eminesciene în sine, E. Lovinescu demonstrează că psihologia erotică a lui Eminescu era aceea a unui inhibat sexual, care-și prezervă energia pentru creație și care caută în amor un prilej de durere și de inspirație poetică. De asemenea, Lovinescu relevă legătura puternică dintre specificul creației eminesciene și moldovenism, cu referiri concrete la atmosfera patriarhală a Iașului de altădată și la mediul care configurează, prin determinări diverse (istorice, socio-culturale etc.), un anumit profil creator – în cazul de față, eminamente liric

Cuvinte-cheie: psihologie erotică, perversiune, inhibiție sexuală, degenerare, lirism, eminescianism, creativitate

The paper presents henceforth the relationship between eroticism and creativity, approached by Lovinescu in a few particular epic hypostases, which were inspired by Eminescu's biography. Now turned into prose-writer, the critic assumes on the one hand, that Veronica represents the brisk and natural woman, who takes up love as a kind of physical possession; on the other, Mite stands as an intellectualised female, which favors one's fanciful projections. A series of documents and Eminescu's own texts work out as a perfect onset for the novelist in order to prove that the Romanian poet's psychology falls down to the sexually-inhibited type, allegedly apt to keep and invest all his energy in art, turn pain into an inspiration provider, and retain from love only its aching side. In similar terms, Lovinescu strengthens the powerful link between the particularities of Eminescu's work and his Moldavian origins (a vision also styled as "Moldavian-ism") by referring back to the patriarchal ambient of an old town such as Iassy and to a larger milieu which, throughout various determinations (historical, socio-cultural, and so forth), chisel a specific artistic profile. While musing on Eminescu's biography, the novelist appears to detect the discrete lineage between "Moldavian-ism" and lyric faculties.

Keywords: Erotic psychology; Perversion; Sexual inhibition; Degeneration; Lyricism; Eminescianism; Creativity

Caius Traian DRAGOMIR
Antropologie și ontologie
(sau despre natura absolutului)

Abstract

Textul reprezintă, în mare măsură, o confesiune și o mărturisire. Este cu totul evident că universul, considerat doar în dimensiunile sale fizice este o imposibilitate. Faptul este expus, cu o perfectă claritate, în Dialogurile lui Platon, în tratatul "Despre neființă sau despre natură" de Gorgias și într-o serie de alte scrieri antice sau moderne la care autorul prezentului eseu aderă integral. Pornind de la o astfel de premiză, cosmologia filozofică implică o investigație în două direcții: care este modul de coexistență în simultană imanență și transcendență a unor universuri esențial – și substanțial – distincte și cum avem a ne raporta la teologiile distincte și cum avem a ne raporta la teologiile diferitelor religii, din perspectiva perceperii existenței.

Cuvinte-cheie: existență, inexistență, imanență, transcendență

This text represents, mainly, a confession, an avowal. It is integrally obvious that the universe, considered exclusively in its physical dimensions, is nothing else but an impossible idea and, consequently, an impossible fact. This was demonstrated in clear terms in the Plato's Dialogues, in the Gorgias' "About Nothingness or About Nature" and in a series of other philosophical works, classical or modern, to which the author of the present essay totally adhere. On such a basis the philosophical cosmology supposes to open investigations in two directions: the possible simultaneous evolution of at least two universes, an immanent and transcendent one and a comparative study of the theology of the main religions.

Keywords: being, nothingness, immanence, transcendence

Nicoleta IFRIM

Memorie și istorie în narațiunea identitară: *Romania mea - Virgil Tănase sau* confesiunile unui „indezirabil”

Abstract

Scriitura autobiografică post-totalitară angajează o căutare identitară în care naratorul își confruntă direct dilemele interioare cu recuperarea urmelor a două tipuri de Memorie: memoria colectivă a Marii Istorie și cea personală, angoasantă și problematizantă, a „subiectului totalitar”. Mediata prin discursul „curativ”, experiența traumatică a dictaturii comuniste, re-trăită din perspectiva „eului captiv” ex-totalitar, este compensată prin validarea estetic-literară a unui „pelerinaj identitar” în interiorul unui exil „exploatat” ca formulă de supraviețuire culturală. Cartea lui Virgil Tănase publicată în 1996, România mea – legitimând o scriitură „întoarsă” către memorie – validează cele două puncte de referință ale unei metaistorii identitare centrate pe dubla relaționare a profilului eului narant: enclava comunistă și exclava occidentală. Cuvinte-cheie: Interviu autobiografic, căutare identitară, regim comunist, exil, Virgil Tănase

The post-totalitarian autobiographic writing portrays an identity quest within which the narrator directly confronts his inner dilemmas with the recollections provided by “traces” of two types of memories: the collective memory of the Great History and the “totalitarian” subject’s personal memory which displays inner anguish and torments. By means of the “healing” writing, the extotalitarian “captive ego” reminds its traumatic experience of the Communist age that it tries to compensate by writing down its own identity pilgrimage narrated during the exile viewed as surviving cultural formula. Virgil Tănase’s Memory-focused work published in 1996, Romania mea, enhances two reference points of the “identity-focused metahistory” constructed by the double-bind ego: the communist enclave and the Western exclave.

Keywords: Autobiographic interview, identity quest, communist regime, exile, Virgil Tănase

Alunița COFAN

Eugen Ionescu – poezia de tinerețe

Abstract

Studiul următor este o analiză a volumului de poezie a lui Eugen Ionescu, "Elegii pentru ființe mici", înainte să plece în străinătate și să devină renumitul dramaturg al teatrului absurdului și să scrie prima lui piesă franțuzească, "Cantăreața cheală". Acentuăm în acest studiu relațiile dintre modalitățile poetice și estetica grotescului. Analizăm retorica grotescului la nivel textual al tuturor poemelor incluse în primul și unicul lui volum de poezie.

Cuvinte-cheie: Eugen Ionescu, poezia românească de tinerețe, Elegii pentru ființe mici, teatrul absurdului, estetica grotescului

The following study is an analysis of Eugen Ionescu Romanian poetry, "Elegii pentru ființe mici" ("Elegiac poems for little beings") before he went abroad and became the famous dramatist of the theater of absurde and of his first French play «The bald soprano». We emphasize here the relations between the poetic modalities and the aesthetic of grotesque. We analyze the rhetoric of the grotesque at the textual level of all poems included into his first and unique tome poetry.

Keywords: Eugen Ionescu, Romanian poetry youth, "Elegiac poems for little beings", the Theater of absurde, aesthetic of grotesque

Narcis ZĂRNESCU

The hermeneutics of the allegory in the hieroglyphical history

Abstract

Hermeneutica face posibilă clarificarea articulațiilor logice și semantice ale sistemului alegoric, dar, totodată, poate descifra și înțelesurile ascunse sub literalitate. Plecând de la premisa că Istoria ieroglifică este un semn cultural (Lotman), autorul face diferența, pe de o parte, între mesajul operei ca semn, cu un statut asemănător semnificatului, și, pe de altă parte, cod, ale cărui funcții sunt similare celor îndeplinite de semnificant.

Cuvinte-cheie: alegorie, alegoric, cod, metacod, metatext, axa sintagmatică

The allegorical system of hermeneutics allows the interpreter to make clear statement of text and to give the passage hidden meanings to the literal words. Starting from the premise that The Hieroglyphical History is a cultural sign (Lotman), the author shall distinguish, on the one hand, the message of the work as sign, with a statute similar to the signifie and, on the other hand, the code, which functions are similar to functions of a signifiant.

Keywords: allegory, allegoric, code, metacode, metatexte, syntagmatic axis

Napoleon POP
Valeriu IOAN-FRANC
„Experimentul” EURO (I)

Abstract

Continuând preocupările având ca obiect un posibil drum spre o monedă globală, autorii aduc în discuție cele mai recente dezbateri europene referitoare la nevoia de credibilitate și încredere în spațiul monetar actual, cu precădere din perspectiva monedei unice europene.

Cuvinte-cheie: finanțe, monedă, guvernarea monetară, nouă ordine economică internațională

Continuing preoccupations about a possible path toward a global currency, the authors bring up the most recent European debate on the need for credibility and confidence in the current monetary space, especially in terms of the single European currency.

Keywords: Finance, Currency, Monetary Governance, New International Economic Order

Călin CĂLIMAN
**Filmul politic în contextul
cinematografului contemporan**

Abstract

Autorul are ocazia de a face o dare de seamă a primei ediții a noului Festival Român, „Cinepolitica”, în care se reflectă cinematograful politic. Analizând cele mai importante filme reprezentate la festival, criticul amintește mai multe filme politice românești și apreciază obiectivele și formele cinematografului politic contemporan.

Cuvinte-cheie: Festivalul Internațional de Filme „Cinepolitica”, cinematograful politic contemporan românesc, cele mai importante filme ale anului 2012, filme românești

The author takes the opportunity of reviewing the first edition of the new Romanian festival, „Cinepolitica” to reflect on the political cinema. Analyzing the most important movies shown in the festival, he reminds the main Romanian political films and evaluates the objectives and forms of contemporary political cinema.

Keywords: The International Movies Festival „Cinepolitica”, contemporary political cinema, most important movies 2012, critic of cinema, Romanian movies